

Capablanca i el bandolerisme

Rellinars

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Rellinars - Camí Ral
Alçada: 714

Coordenades:

Latitud: 41.64408
Longitud: 1.95245
UTM Est (X): 412762
UTM Nord (Y): 4610790

Classificació

Número de fitxa: 08179 - 422
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVII-XIX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Camí ral de Barcelona a Manresa al seu pas per Rellinars](#)

[Gegants de Rellinars](#)

[Auca de la diada d'en Capablanca](#)

[Llegenda de l'Hostal de la Mort](#)

[Casajoana](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló
Data de registre de la fitxa: ds., 15/06/2019 - 02:00

Descripció

El bandolerisme no és una exclusiva de Rellinars, però com en d'altres pobles per on passava el Camí Ral de la zona, hi va arrelar la llegenda d'un famós bandoler entre el mite i la realitat: en Capablanca. Fins i tot, l'imaginari popular li ha assignat un amagatall prop del seu teatre d'actuacions; la Cova d'en Capablanca, a mitja alçada de la Roca Salvatge, sota el Muronell o Paller de Tot l'Any. Això sí, en el terme actual de Vacarisses. La font del lladre també sembla tenir relació amb aquest bandoler. Sobre el seu nom també se n'han fet cabòries. Es diu que sempre portava una capa blanca que havia guanyat en una partida de cartes. Altres expliquen que fou a conseqüència d'un enfrontament amb un miquelet. Aquest es presentà d'amagat al teatre, on el capità presenciava la representació, i li tallà un tros de la capa blanca que duia. Posteriorment l'envià com a burla a casa del capità. Diuen que estava conxorxat amb un mosso de l'Hostal de la Barata que l'advertia sobre els clients més acabalats. També es comenta que festejava amb la vídua del mas de la Teuleria.

Una altra versió diu que havia estat un mosso de pagès que treballava prop de Manresa, però que després que el robessin i fos maltractat en el transcurs d'un viatge pel camí ral, va canviar la seva vocació. No consta que mai fos atrapat i es creu que morí fart de vi, amorrat a la bota d'algun mas.

Potser fou així o potser tots els crims, que eren molts, comesos prop del Camí Ral li carregaven al Capablanca perquè, algú havia de ser el culpable. El cert és que el Camí Ral no era un lloc gaire segur i són moltes les notícies d'atracaments, crims i desgràcies.

Potser en Capablanca estava conxorxat amb el mosso de l'Hostal de la Barata, però el que sí és cert és que l'Hostalet del Daví se l'havia conegut com l'Hostal de la mort i es conta que un dels hostalers es dedicava a robar als seus hostes i, fins i tot, si calia els matava. Un cop havia escollit la seva víctima li ofería una habitació, que ja tenia a punt, on al sostre, per sobre del llit hi havia col·locada una gran llosa, de tal manera que quan el viatger estava dormint, la llosa es precipitava damunt d'ell acabant amb la seva vida. No s'acabava tot aquí, sinó que de les seves víctimes en feia filets que donava de menjar a les següents. Sembla ser que tot es va descobrir quan un home que es donava per segur que havia fet nit a l'hostal no va continuar amb el seu viatge.

Observacions:

Hi ha un fet destacable relacionat amb el bandolerisme i Casajoana. El 12 de febrer de 1656, Ramon Casajoana, de Rellinars, armat amb pedrenyals, robà sis porcs a Valentí Illa, pagès de les Arenes de Sant Feliu del Racó.

Història

El Camí Ral era una via feréstega, on sovintejaven els bandolers que saquejaven sense escrúpols als viatgers. Alguns dels més coneguts i famosos són en Capablanca, però també en Perot Roca Guinarda i en Trucafort, que coneixien aquestes muntanyes amb els ulls tancats. Una dada ens l'aporta Antoni Ferrando (FERRANDO, 2002) que ens diu que el 16 de maig de 1595, "Jaume Sabater, traginer de Lloret, que anava a vendre peix a Manresa, caigué estimbat, juntament amb la càrrega i el matxo que la portava des de dalt d'un estimbat del Camí Ral de Coll de Daví. La causa fou l'empenta d'un altre traginer que viatjava en direcció contrària, que volia desenganxar les sàrries dels dos matxos, que s'havien enredat en creuar-se. Aquest fugí sense ajudar Jaume Sabater, que sobrevisqué a la caiguda". El 24 de desembre de 1585 "Jaume Aynar, porter reial de la ciutat de Barcelona, quan viatjava a Manresa i a altres llocs portant documents oficials, fou assaltat i agredit amb una daga per dos bandolers armats amb pedrenyals en el camí ral del Coll de Daví, prop de l'indret conegut pel nom de Mal Grau".

Joaquim Sarret (SARRET; 1910) : El 25 de desembre de 1585, un home declara "...un poc més ençà d'una

davallada revoltada que li diuen Mal Grau (entre coll de Daví i els Hostalets), en dit camí ral, me són eixits dos homes". En un altre cas, succeït el 22 de març de 1591 i recollit en el Lligall de bandoles-sometent del segle XV-XVII, el declarant explica "quan fórem més ençà del lloc del mal Grau, bon tros ençà, en dret de Mata-rodona, nos isqueren tres o quatre amb sos pedrenyals."

Bibliografia

- FERRANDO, Antoni (1983). El parc de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac: història i arqueologia vistes per un excursionista. Sabadell
- FERRANDO, Antoni (1988). Cròniques bandoleres de Sant Llorenç del Munt. El Camí ral de Barcelona a Manresa. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- FERRANDO, Antoni (2002). Les sendes dels bandolers (Sant Llorenç del Munt - Serra de l'Obac). Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona
- SUADES, Jordi; SANZ, David (2000). Històries i llegendes de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Farell, Sant Vicenç de Castellet.
- MORENO, M. Dolors (1997). El bandoler Capablanca; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 137 - 138.
- MORENO, M. Dolors (1997). La diada d'en Capablanca; dins XVIII Ronda Vallesana. Unió Excursionista Sabadell, pp. 139.

